

ВИСНОВОК
до проекту Закону
про внесення змін до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»
щодо удосконалення механізму забезпечення розумного пристосування
(реєстр. № 14389 від 22.01.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 10 березня 2026 року (Протокол № 166) розглянув проект Закону про внесення змін до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» щодо удосконалення механізму забезпечення розумного пристосування (реєстр. № 14389 від 22.01.2026), поданий народним депутатом України Третьяковою Г.М. та іншими народними депутатами України.

Проект Закону розроблений з метою забезпечення реалізації прав осіб з інвалідністю на працевлаштування та оплачувану роботу, що гарантовані Конституцією України, національним законодавством і міжнародними договорами України, на рівні з іншими особами, недопущення їх дискримінації шляхом удосконалення механізму здійснення розумного пристосування, зокрема для забезпечення рівних можливостей для реалізації права на працю, отримання роботи, просування по роботі (службі).

Розглянувши законопроект в межах предметів відання члени Комітету зазначають наступне.

Міністерство цифрової трансформації України (далі - Мінцифри) у своєму висновку до законопроекту висловило наступні зауваження та пропозиції.

Підпунктом 3 пункту 1 розділу I проекту Закону запропоновано доповнити Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» новими статтями 17² – 17⁶.

Так, абзаци п'ятдесят другий та п'ятдесят третій пункту 3 розділу I передбачають, що територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері зайнятості населення та трудової міграції, за допомогою Єдиної інформаційно-аналітичної системи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, веде реєстр роботодавців,

осіб з інвалідністю, які зареєстровані як фізичні особи - підприємці або провадять незалежну професійну діяльність, які скористалися компенсацією, передбаченою статтею 17⁵ цього Закону, та робочих місць із зазначенням переліку заходів розумного пристосування, якими облаштовано робоче місце/місце провадження господарської діяльності/незалежної професійної діяльності для особи з інвалідністю.

Державна установа, що реалізує заходи соціального захисту та забезпечення соціальними послугами осіб з інвалідністю, передає територіальному органу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері зайнятості населення та трудової міграції, відомості про роботодавців, які отримали фінансування на заходи розумного пристосування або дотації відповідно до абзацу одинадцятого частини першої статті 17³ цього Закону із зазначенням переліку заходів розумного пристосування в порядку електронної інформаційної взаємодії (за наявності технічної можливості) між Єдиною інформаційною системою соціальної сфери та Єдиною інформаційно-аналітичною системою центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції.

Мінцифра звертає увагу, що абзацами одинадцятим, дванадцятим та двадцять третім статті 1 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» (далі – Закон про захист інформації в ІКС) визначено що:

інформаційна (автоматизована) система – організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів;

інформаційно-комунікаційна система – сукупність інформаційних та електронних комунікаційних систем, які у процесі обробки інформації діють як єдине ціле;

електронна комунікаційна система – сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обміну інформацією шляхом передавання, випромінювання та/або приймання її у вигляді сигналів, знаків, звуків, рухомих або нерухомих зображень чи в інший спосіб.

Крім того, згідно зі статтею 3 Закону про захист інформації в ІКС суб'єктами відносин, пов'язаних із захистом інформації в системах, є:

володільці інформації;

власники системи;

користувачі;

спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань організації спеціального зв'язку та захисту інформації і підпорядковані йому регіональні органи.

На підставі укладеного договору, або за дорученням, власник системи може надати право розпоряджатися системою іншій фізичній або юридичній особі - розпоряднику системи.

Враховуючи зазначене, Мінцифри висловлює позицію про необхідність доопрацювання проекту Закону визначивши, якою саме є система, з урахуванням статті 1 Закону про захист інформації в ІКС та визначити суб'єктів Єдиної інформаційно-аналітичної системи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, пов'язаних із захистом інформації в системі.

При цьому, зазначається, що правові, організаційні і фінансові засади створення та функціонування публічних електронних реєстрів з метою захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб під час створення, зберігання, оброблення та використання інформації у публічних електронних реєстрах встановлює Закон України «Про публічні електронні реєстри» (далі – Закон).

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 2 Закону: публічний електронний реєстр (реєстр, кадастр, реєстр тощо) (далі – реєстр) – інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення реєстрових даних та надання реєстрової інформації.

Відповідно до частини третьої статті 4 Закону виключно законом або іншим актом законодавства, згідно з яким створений реєстр, визначаються відомості, зазначені у частині другій статті 26 цього Закону (крім випадків, визначених статтями 40 і 41 цього Закону).

Частиною другою статті 26 Закону визначено перелік відомостей, які мають бути зазначені в нормативно-правовому акті, яким створено реєстр.

Водночас, аналіз запропонованих в проекті Закону норм свідчить про те, що ведення реєстру роботодавців, осіб з інвалідністю, які зареєстровані як фізичні особи - підприємці або провадять незалежну професійну діяльність, які скористалися компенсацією, передбаченою статтею 17⁵ цього Закону, та робочих місць із зазначенням переліку заходів розумного пристосування, якими облаштовано робоче місце/місце провадження господарської діяльності/незалежної професійної діяльності для особи з інвалідністю засобами Єдиної інформаційноаналітичної системи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення

та трудової міграції є фактично формуванням переліку таких роботодавців, із застосуванням Єдиної інформаційно-аналітичної системи.

У разі підтвердження достовірності цього твердження, пропонується в абзаці п'ятдесят другому пункту 3 розділу I слово «реєстр» замінити словом «перелік», «список» тощо.

В іншому випадку - у разі визначення реєстру роботодавців, осіб з інвалідністю, які зареєстровані як фізичні особи - підприємці або провадять незалежну професійну діяльність, які скористалися компенсацією, передбаченою статтею 17⁵ цього Закону, та робочих місць із зазначенням переліку заходів розумного пристосування, якими облаштовано робоче місце/місце провадження господарської діяльності/незалежної професійної діяльності для особи з інвалідністю – «публічним електронним реєстром» у розумінні Закону, - проект Закону слід доопрацювати та доповнити його відомостями, передбаченим частиною другою статті 26 Закону.

Також, пропонується абзац п'ятдесят четвертий пункту 3 розділу I проекту Закону викласти в такій редакції:

«У разі відсутності технічної можливості надання інформації, визначеної цією статтею, в порядку електронної інформаційної взаємодії між суб'єктами електронної взаємодії, зокрема до запровадження такого порядку, державна установа, що реалізує заходи соціального захисту та забезпечення соціальними послугами осіб з інвалідністю, на запит територіального органу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері зайнятості населення та трудової міграції, протягом 5 робочих днів з дня отримання такого запиту надає відповідну інформацію в паперовій або електронній формі (з накладенням кваліфікованого електронного підпису).».

Звертаємо увагу, що 31 грудня 2023 року набрав чинності Закон України від 01 грудня 2022 року № 2801-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення укладення угоди між Україною та Європейським Союзом про взаємне визнання кваліфікованих електронних довірчих послуг та імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері електронної ідентифікації», яким внесено зміни до Закону України «Про електронні довірчі послуги», у тому числі і змінено його назву та запроваджений ним понятійний апарат.

Відносини, пов'язані з використанням удосконалених електронних підписів, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису та кваліфікованих електронних підписів, регулюються Законом України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» (далі – Закон 1).

Відповідно до пунктів 27, 59 частини першої статті 1 Закону 1 кваліфікований електронний підпис - удосконалений електронний підпис, що створюється з використанням засобу кваліфікованого електронного підпису і базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису; удосконалений електронний підпис, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, - удосконалений електронний підпис, що створюється з використанням кваліфікованого сертифіката електронного підпису, виданого кваліфікованим надавачем електронних довірчих послуг та не містить відомостей про те, що особистий ключ зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису.

Відповідно до абзацу першого частини другої статті 17 Закону 1 органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, інші юридичні особи публічного права та їх посадові особи використовують кваліфіковані електронні підписи та печатки, а також електронні підписи та печатки, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів.

Народні депутати України – члени Комітету наголошують на необхідності врахування висловлених зауважень та пропозицій.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів врахувати зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проєкту Закону про внесення змін до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» щодо удосконалення механізму забезпечення розумного пристосування (реєстр. № 14389 від 22.01.2026), поданого народним депутатом України Третьяковою Г. М. та іншими народними депутатами України.

2. Направити Висновок про розгляд цього законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО